

Verkiezingsprogramma 2019-2023

2

CDA Hollands Noorderkwartier

Inspelen op klimaatverandering

4
5
6
7
8
9
10

11	<i>Inhoudsopgave</i>	
12		
13	Inhoudsopgave	2
14	1. Inleiding	3
15	2. Kernboodschap	4
16	3. Korte terugblik en maatschappelijke effecten	6
17	4. Waterveiligheid	8
18	5. Wateroverlast beperken	10
19	6. Watertekort voorkomen	11
20	7. Gezond water	12
21	8. Schoon water	14
22	9. Veilige wegen en vaarwegen	15
23	10. Crisisbeheersing	16
24	11. Bestuur en organisatie	17
25		
26		

1. Inleiding

27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77

Op 20 maart 2019 vinden de verkiezingen plaats voor een nieuw Algemeen Bestuur van het **Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier**.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (verder aangeduid als HHNK) heeft in zijn werkgebied ongeveer 1,2 miljoen mensen wonen. Binnen dit gebied van Texel tot aan het Noordzeekanaal, heeft het onder andere de taak om zijn inwoners, bedrijven en instellingen te beschermen tegen overstromingen en wateroverlast. Dit doet HHNK door het onderhouden en versterken van dijken, duinen, en kades.

Verder zorgt HHNK voor voldoende oppervlaktewater (niet te teveel en niet te weinig) ten behoeve van bijvoorbeeld landbouw en natuur. HHNK bouwt, beheert en onderhoudt hiervoor de gemalen, vaarten, kanalen, sloten en andere zogenaamde kunstwerken (infrastructuur) die nodig zijn om het water vast te houden, te bergen en af te voeren.

Daarnaast is HHNK, in zijn werkgebied, verantwoordelijk voor de kwaliteit van het water in de vaarten, kanalen, sloten en meren. Dat gebeurt onder meer door zuivering van afvalwater, baggeren en het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Tot slot beheert HHNK een aantal wegen en cultureel erfgoed, dat watererfgoed wordt genoemd zoals poldermolens, oude gemalen, kunst en (oude) archieven.

Visie op het waterschap

Waterschappen zijn in Nederland de oudste vorm van "overheidsbestuur". De noodzaak van samenwerking rond waterzaken stond al eeuwenlang voorop. Zonder samenwerking houdt niemand droge voeten in de Nederlandse waterdelta. Dit sluit naadloos aan bij de CDA-kernwaarde "*Gespreide verantwoordelijkheid*". Natuur, landbouw, recreatie en bewoning komen steeds dichterbij elkaar en het veranderende klimaat eist ondertussen meer ruimte voor water. Deze uitdagingen vragen meer dan ooit om samenwerking tussen inwoners, bedrijven, instellingen, andere maatschappelijke verbanden en de overheid.

We leven, wonen, werken en ondernemen grotendeels onder de zeespiegel. Goed waterbeheer door een functionele overheid is daarbij cruciaal. Het CDA heeft de waterschappen altijd een warm hart toegedragen. Al vele jaren zijn CDA'ers actief als bestuurders van HHNK. De CDA-kernwaarde "*Rentmeesterschap*" is de basis voor het handelen van de CDA-fractie in het Algemeen Bestuur van HHNK. Dit betekent dat wij, vanuit een besef van verbondenheid tussen generaties, goed waterbeheer koppelen aan zorg voor natuur en cultuur.

Voor de kandidaten op de kieslijst van het CDA voor het Algemeen Bestuur van HHNK geldt dat zij allen staan voor **een land/waterschap dat zij door willen geven aan volgende generaties**.

Dat vraagt verder kijken dan ons eigen belang in onze eigen tijd, ook op financieel gebied. Beheren en beheersen zijn niet voldoende. Om het werkgebied van HHNK toekomstbestendig te maken en te houden zijn creativiteit en innovatie nodig, zeker in een tijd waarin we steeds meer de gevolgen van klimaatverandering gaan merken, zoals onder andere in de droge zomer van 2018.

2. Kernboodschap

78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125

Goed waterbeheer is voor het CDA menens. Daarom doen wij vier beloften:

1. Het CDA zal de uitdagingen rond klimaatverandering voortvarend oppakken

- De klimaatverandering gaat veel sneller dan verwacht. De enorme buien die voorspeld waren voor over 20-30 jaar doen zich nu al voor. De zomer van 2018 kenmerkte zich door een periode van langdurige droogte. Het CDA vindt dat HHNK samen met de provincie en de gemeenten in zijn werkgebied het voortouw moet nemen om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.
- Het CDA vindt dat HHNK op de kortst mogelijke termijn energieneutraal moet worden, om zo als voorbeeldfunctie een bijdrage te leveren aan het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, de belangrijkste veroorzakers van klimaatverandering.
- Grondstoffen raken uitgeput. We moeten zoveel mogelijk inzetten op terugwinnen van grondstoffen die nu onnodig verloren gaan. Het CDA vindt daarom dat HHNK zijn inspanning aan de totstandkoming van een circulaire economie moet maximaliseren.

2. Waterschappen hebben vanwege de eigen belastinginning een unieke positie, daarom ziet het CDA toe op zorgvuldige besteding van belastinggeld

- Het CDA blijft staan voor betaalbaarheid van waterschapstaken en lage lasten voor de burgers en bedrijven. Die verantwoordelijkheid voelt het CDA naar zijn kiezers. Dat kan echter ook een keerzijde hebben. Namelijk, als je teveel op betaalbaarheid en de goedkoopste oplossing focust, loop je het risico dat dat de problemen niet bij de kern worden aangepakt of dat niet altijd de economisch meest optimale oplossing wordt gekozen. In samenspraak met onze omgeving gaan wij voor de juiste balans.

3. Het CDA zet zich in voor het behoud van de eeuwenoude samenwerking tussen samenleving, natuur, landbouw, stad, platteland, recreatie en bewoning

- De tijd dat waterschappen in de luwte konden opereren is voorbij. Voor het CDA geldt: HHNK stelt zich duidelijk en zichtbaar op in de samenleving en is geen geïsoleerd bestuursorgaan dat zich enkel bezighoudt met zijn kerntaken zoals veiligheid, voldoende en schoon water. Het Algemeen Bestuur van HHNK geeft – als democratisch gekozen orgaan – de kaders aan voor de vervulling van de kerntaken. Het CDA vindt dat de feitelijke realisatie moet plaatsvinden in samenspraak met de omgeving: gemeenten, inwoners, recreanten, agrariërs en bedrijven. Ons motto daarbij is **niet of-of** maar **en-en**.
- Tot de kerntaken behoort, wat het CDA betreft, ook verantwoordelijkheid nemen in het reguleren van de gevolgen van de klimaatverandering en de bodemdaling door veenoxidatie of mijnbouw (gaswinning in Noord-Holland).

126 Meer dan voorheen is samenwerking en afstemming met gemeenten, de
127 provincie Noord-Holland, bedrijfsleven, instellingen en inwoners absoluut
128 noodzakelijk om maatregelen inzichtelijk en uitvoerbaar te maken. Het CDA
129 vindt dat HHNK ook zelfstandig de taken in het waterbeheer moet oppakken.
130 Niet als concurrent van anderen met een opgave in het publieke domein, maar
131 aanvullend.

- 132 • Het CDA vindt dat samenwerking met alle relevante partners cruciaal is.
133 Zolang de focus gericht is op de lange termijn, durven we daarbij ook naar
134 onconventionele vormen van samenwerking te kijken, door bijvoorbeeld
135 samen te werken met innovatieve bedrijven.
- 136 • Het CDA trekt samenwerking ook breder. Wereldwijd is water een enorm
137 belangrijk onderwerp. Water, te veel of een tekort, veroorzaakt rampen en is
138 een bron van conflicten met grote gevolgen voor heel veel samenlevingen. Het
139 inzetten van de expertise van medewerkers van HHNK internationaal via de
140 Dutch Water Authorities (DWA), vindt het CDA een zeer goede zaak en wordt
141 door ons van harte ondersteund. Het DWA is een samenwerking tussen de
142 waterschappen en de Unie van Waterschappen met als doel Nederlandse
143 expertise in regionaal watermanagement ter beschikking te stellen aan
144 buitenlandse overheden).

145 146 147 **4. Het CDA bevordert een bestuursstijl van ons waterschap die open** 148 **en naar buiten gericht is**

- 149
150 • Voor het CDA betekent dit dat HHNK altijd in samenspraak met betrokkenen
151 en de omgeving zijn taak wil invullen en veranderingen wil aan gaan. Alleen
152 dan kun je rekening houden met de karakteristieken van het gebied.
153 Veranderingen moeten zo worden aangepakt dat die zich verbinden met de
154 waarden van de regio. Ieder gebied, ook binnen het werkgebied van HHNK,
155 heeft zijn eigen kenmerken.
- 156 • Daar waar burgers taken zelf kunnen oppakken, willen wij dat stimuleren.
157 Ontzorgen is niet altijd goed. Participatie en burgerinitiatieven blijven wij
158 stimuleren en faciliteren.
- 159 • Het CDA vindt ook dat HHNK moet blijven communiceren over de
160 kernwaarden functies van waterschappen, wat deze doen en waarom zij zo
161 belangrijk zijn in Nederland.
- 162 • De jeugd heeft de toekomst. Het CDA ondersteunt daarom van harte de
163 educatieprogramma's voor leerlingen van basis- en middelbare scholen.
- 164 • De historie van de waterschappen mag in bovenstaande twee punten zeker niet
165 ontbreken.

166

167

168

169

3. Korte terugblik en maatschappelijke effecten

170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218

Voordat we verder gaan met het verkiezingsprogramma voor de komende vier jaren kijken we toch even terug op de afgelopen jaren. Wij zijn trots op de volgende prestaties waaraan onze CDA fractie zowel in het Dagelijks als Algemeen Bestuur naar beste kunnen heeft bijdragen:

- Beheersing van de lasten voor de burger. Geen jaarlijkse 4% belastingverhoging zoals in de meerjarenbegroting van de vorige coalitie was afgesproken. Maar slechts 2% in 2016, 0% in 2017 en 1% in 2018.
- Matiging van de lastenstijging voor agrariërs.
- Zijn leningen afgelost en/of heeft herfinanciering plaatsgevonden, zodat de looptijd van de leningen beter aansluit bij de afschrijvingstermijnen. Hierdoor wordt de rekening niet bij toekomstige generaties gelegd.
- Is, in het kader van ons vorige verkiezingsmotto: " het waterschap is van en voor u", dankzij mondelinge en schriftelijke vragen van het CDA de populaire Zeesluis Edam opengeblijven voor voetgangers en dankzij een gezamenlijke inspanning met andere partijen komt het NIOZ op Texel binnendijs te liggen. Ook heeft HHNK inmiddels een bestuursblog en kunt u live via internet de vergaderingen volgen.
- Zijn HHNK en de gemeenten Beverwijk en Heemskerk, gezamenlijk en op innovatieve wijze gestart met het nieuwe Water- en Rioleringsplan Beverwijk en Heemskerk.
- Hebben medewerkers van HHNK meer mogelijkheden gekregen om hun expertise ook op internationaal niveau te kunnen inzetten.
- Heeft het CDA zich de afgelopen periode sterk gemaakt voor bestuurlijke vernieuwing. Zo komen de voorzitters van de commissievergaderingen niet meer uit het Dagelijks Bestuur van HHNK.

Binnen het werk van HHNK worden 8 verschillende maatschappelijke effecten onderscheiden; deze zijn:

- Waterveiligheid
- Wateroverlast beperken
- Watertekort voorkomen
- Gezond water
- Schoon water
- Veilige (vaar)wegen
- Crisisbeheersing
- Bestuur en organisatie

In het plaatje op de volgende bladzijde is aangegeven dat HHNK voor deze maatschappelijke effecten jaarlijks ongeveer 250 miljoen euro uitgeeft; ook de verdeling van de uitgaven over de effecten staat aangegeven. Daaruit blijkt dat de effecten Waterveiligheid, Wateroverlast beperken en Schoon water het meeste kosten (elk rond de 60 miljoen euro per jaar).

Een goede democratische visie en controle op deze uitgaven is noodzakelijk. In de komende paragrafen wordt daarom steeds kort aangegeven wat het genoemde maatschappelijk effect inhoudt en wat het CDA – uitgaande van de bovenstaande 4 beloften - in het bijzonder per effect in de komende jaren wil bereiken.

Wat doen we met uw belastinggeld?

Begroting 2018: totale kosten € 247,2 miljoen

- 1.2 miljoen inwoners
- 1.964 km² Oppervlakte beheergebied
- 140 km² Oppervlakte openwater
- 92% Percentage onder NAP

€ 69,8

Schoon water

Dagelijks gebruik van water door huishoudens, industrie en landbouw zorgt voor vervuiling. Daarom zuiveren we dit afvalwater op 15 rioolwaterzuiveringsinstallaties.

€ 56,9

Wateroverlast beperken

Het regent steeds vaker en heviger. Om wateroverlast te voorkomen reguleren we het waterpeil. Ook richten we gebieden in voor de opvang van water en houden we het water langer vast op plekken waar dit kan.

€ 55,5

Waterveiligheid

Beschermen tegen overstromingen heeft onze continue aandacht. Zeker nu ons klimaat verandert. We onderhouden en versterken dijken, duinen en waterkeringen om veilig te kunnen wonen, werken en recreëren.

€ 32,4

Bestuur en organisatie

Wij werken maatschappelijk verantwoord, kostenbewust en omgevingsgericht. We zoeken de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, gemeenten en andere belanghebbenden. We stimuleren innovatie en duurzaamheid.

€ 24,5

Veilige (vaar)wegen

Wij zijn verantwoordelijk voor de veiligheid en het beheer van een deel van de wegen en vaarwegen in ons gebied. Dit is inclusief bermen, bomen, bruggen, sluisen en verlichting.

€ 6,2

Gezond water

We zorgen voor gezond oppervlaktewater. We nemen maatregelen om een goede chemische en biologische waterkwaliteit te realiseren.

€ 0,9

Watertekort voorkomen

Door langer durende droge periodes treedt steeds vaker watertekort op. We voorkomen zoveel mogelijk de gevolgen door het beschikbare zoetwater op een duurzame, eerlijke manier te verdelen.

€ 1,0

Crisisbeheersing

Het is onze taak om dijkdoorbraken, overstromingen en andere crisissituaties zoveel mogelijk te voorkomen. We zijn voorbereid voor als het toch een keer misgaat.

Kijk voor meer informatie op hknk.nl

4. Waterveiligheid

223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274

De waterkeringen van HHNK dienen ter beschermen tegen overstromingen. In het werkgebied van HHNK worden 3 soorten waterkeringen onderscheiden: die langs de Noordzee- en Waddenzee kust, die langs het IJssel- en Markermeer en ten derde de dijken en kades die de polders of stedelijke bebouwing beschermen.

De meest belangrijke taak van HHNK is het bieden van bescherming tegen hoog zeewater langs de Noordzee- en Waddenzee kust. Door verandering van het klimaat en de stijging van de zeespiegel is het noodzakelijk om deze waterkeringen te versterken; vrijwel het volledige werkgebied van HHNK ligt immers onder de zeespiegel. Deze veiligheidsmaatregelen hebben veel impact op de leefomgeving en kosten veel geld. De meest spectaculaire versterking is de opspuiting van een grote hoeveelheid zand geweest voor de kust bij de Hondsbossche Zeewering. Door deze ingreep is de veiligheid vergroot, ontstaat nieuwe natuur, maar wijzigde ook het kustaanzicht. De komende jaren blijft, volgens het CDA, goede monitoring van de verdere ontwikkeling noodzakelijk bijvoorbeeld ten aanzien van zoute kwel.

Het Waddeneiland Texel neemt wat de waterkeringen betreft een bijzondere positie in. Dit komt door de unieke ligging tussen de Waddenzee en de Noordzee. De versterking van de Waddenzeedijk Texel en de Prins Hendrikzanddijk zijn daarom belangrijke projecten. Het CDA heeft ook veel aandacht voor het project Hoogwaterkering Den Oever.

Op de verdedigingslinie langs de Noordzeekust verdienen mensen hun brood met de exploitatie van strandtenten. Het CDA ziet ook kansen voor de jaarrondstrandtenten. Het CDA vindt ook dat HHNK rekening moet houden met deze ondernemers. Als de veiligheid van de kust er onder lijdt moet naar een passende oplossing worden gezocht. In overleg en samenspraak met de ondernemer, zodat recht wordt gedaan aan de kustveiligheid en de belangen van de jaarrondexploitanten. Door langer vooruit te kijken valt, volgens het CDA, goed in te schatten op welke plekken strandtenten een jaarrondplek kunnen krijgen en houden en op welke plekken dat niet gewenst is.

Op dit moment voert HHNK een programma uit om de dijken langs het Markermeer te versterken; dat is hard nodig. Voor het gedeelte tussen Hoorn en Amsterdam worden momenteel diverse procedures gevoerd. Aanwonenden, bedrijven, agrariërs en gemeenten hebben eigen ideeën en wensen bij deze dijkversterking. Natuurlijk staat voor het CDA veiligheid voorop, maar wij vinden het ook belangrijk dat met de belangen van deze betrokkenen rekening wordt gehouden, niet in de laatste plaats om recht te doen aan de cultuurhistorie en de recreatieve functie van de Markermeerdijk. Volgens het CDA helpt vroegtijdige betrokkenheid bij het verkrijgen van draagvlak en biedt het kansen om werk met werk te maken.

Het is niet te voorkomen dat de werkzaamheden overlast geven, met name voor hen die dicht op de werkzaamheden wonen. Door zoveel mogelijk gelijk op te trekken met andere overheden kan er in een zo kort mogelijke periode gewerkt worden en levert het zo min mogelijk overlast op.

Het werkgebied van HHNK bestaat ook uit vele tientallen polders. HHNK moet de dijken rond deze polders op hoogte en sterkte houden. Het gaat daarbij om circa 1500 km. HHNK heeft de plicht om de dijken te onderhouden. Zo wordt de bescherming van de inwoners gegarandeerd. Onderhoud is een kwestie van meerjarige onderhoudsplannen, uitvoering in de gaten houden en geld ter beschikking stellen. Hiervoor moeten wederom keuzes worden gemaakt. Zo wordt rond 2020 aan de hand

275 van de nieuwe toetsingsresultaten de nieuwe versterkingsopgave bepaald, het VBK-3
276 (Verbetering Boezem Kades). Het CDA wil kansen voor recreatie of natuur benutten
277 wanneer deze binnen de noodzakelijke werkzaamheden mee kunnen liften. Extra
278 kosten om recreatieve doelen of doelen op het gebied van natuurbeheer te realiseren
279 mogen slechts beperkt voor rekening van HHNK komen.

280 In alle gevallen hebben de maatregelen die HHNK neemt voor de waterveiligheid
281 invloed op de leefomgeving. Daarom is samenspraak met inwoners, bedrijven en
282 overheden voor het CDA heel belangrijk. Dit overleg moet in een zo vroeg mogelijk
283 stadium plaatsvinden om de effecten hiervan te kunnen vergroten. Te laat beginnen
284 zorgt voor te weinig inspraak en input.

285
286 *Wat wil het CDA t.a.v. een goede waterveiligheid in Hollands Noorderkwartier?*

- 287
- 288 • 4.1 Voor het CDA is de waterveiligheid de absolute prioriteit; daarvoor kan
289 nooit geld tekort zijn!
 - 290 • 4.2 Tegelijk hebben de waterkeringen langs de Noordzee- en Waddenzeekust
291 ook andere functies, zoals voor natuur en recreatie. Wij vinden dat hiermee
292 rekening moet worden gehouden. Door langer vooruit te kijken valt volgens
293 het CDA goed in te schatten op welke plekken strandtenten een jaarrondplek
294 kunnen krijgen en houden.
 - 295 • 4.3 De dijkversterking Hoorn – Amsterdam (MMD) moet zodanig worden
296 uitgevoerd dat naast veiligheid zo veel mogelijk ook rekening wordt gehouden
297 met recreatieve mogelijkheden en de cultuurhistorie. Dijken bieden
298 bescherming, maar ook weidse vergezichten en natuurbeleving.
 - 299 • 4.4 De overlast die de werkzaamheden voor MMD met zich meebrengen moet
300 worden beperkt. Dit kan volgens het CDA door het werk zo vlot mogelijk uit
301 te voeren. Samenwerking met andere overheden kan daar positief aan
302 bijdragen.
 - 303 • 4.5 Ter bescherming van onze polders is adequaat onderhoud aan dijken en
304 kades erg belangrijk. Aan de hand van een strakke planning moeten deze op
305 het vereiste veiligheidsniveau gebracht. Die strakke planning ziet niet alleen
306 toe op de fysieke uitvoering, maar eveneens op de planning van uitgaven en
307 bewaking van kosten.
 - 308 • 4.6 Waar mogelijk en gewenst worden deze werkzaamheden aan dijken en
309 kades gecombineerd met het realiseren van recreatieve doelen of doelen op
310 het gebied van natuurbeheer. In prioriteit, ook wat betreft financiering, gaan
311 wij echter altijd uit van de kerntaken van HHNK, namelijk goed waterbeheer.
 - 312 • 4.7 In alle gevallen is vroegtijdige betrokkenheid bij
313 (dijkversterkings)projecten van inwoners, bedrijven en andere overheden
314 voor het CDA heel belangrijk. Die betrokkenheid moet in een zo vroeg
315 mogelijk stadium starten om de effecten hiervan zo groot mogelijk te laten
316 zijn.

317

318

319

5. Wateroverlast beperken

320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370

Door de aan- en afvoer en tijdelijke opslag van water reguleert HHNK het waterpeil. Met baggeren en het maaien of verwijderen van waterplanten houdt HHNK de aan- en afvoer van ons watersysteem op orde. Hiermee worden de gevolgen van wateroverlast zoveel mogelijk beperkt. Het beheer van het watersysteem bestaat uit een samenhangend geheel: van het vaststellen van peilbesluiten tot het onderhouden van waterlopen, stuwen, inlaten en polder- en boezemgemalen. Bij dit waterbeheer volgt HHNK de klimaatveranderingen op de voet en vindt het CDA dat het waterschap nu al zoveel mogelijk moet inspelen op de klimaatverandering. De bouw van het nieuweemaal C. Mantel bij Schardam en de aanleg van zo'n 400 ha waterberging zijn wat ons betreft daar goede voorbeelden van.

Maar vanwege de klimaatverandering (met name steeds meer hoosbuien in het najaar) zijn verdere maatregelen nodig om het watersysteem voldoende robuust te maken; te denk valt aan de flexibilisering van het peilbeheer en aanleg van nog meer waterbergingen. Voor de agrariërs is het goed beheersen van de hoogte van het water in sloten en watergangen heel belangrijk. Het CDA vindt dat HHNK daarom goed in gesprek met blijven met de agrariërs over het gewenste peilbeheer en bijv. de rol van het zogenaamde voormalen. Bij dreigende wateroverlast moet HHNK de agrariërs ook actief informeren.

Door de wateroverlast in de bebouwde kom. vanwege de zware buien clusterbuien, wordt ook het stedelijk waterbeheer steeds belangrijker. Op Prinsjesdag 2017 is het eerste Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie gepresenteerd. Dit plan pleit voor een snellere en intensievere aanpak voor onder andere wateroverlast. Alle gemeenten in het werkgebied van HHNK moeten de komende twee jaar samen met HHNK een stresstest doen om knelpunten op het gebied van wateroverlast in beeld te brengen. Het CDA onderschrijft het beleid van HHNK dat het bewustzijn van klimaatverandering bij gemeenten moet worden vergroot. Daarnaast is het van groot belang dat bij het opstellen van plannen en visies door gemeenten en de provincie op het gebied van ruimtelijke ordening HHNK wordt gevraagd om mee te denken over hoe stedelijke ontwikkelingen kan plaatsvinden, waarbij rekening wordt gehouden klimaatadaptatie en klimaat.

Samen met gemeenten moet ook nog meer voorlichting gegeven worden over wat inwoners zelf kunnen doen om de gevolgen van wateroverlast te beperken, bijvoorbeeld de "actie steenbreek" die oproept om meer groen in de tuin in plaats van tegels en/of het gebruik van een waterton voor tijdelijk opslag.

Wat wil het CDA t.a.v. het beperken van wateroverlast in Hollands Noorderkwartier?

- 5.1 Bij dreigende wateroverlast moet HHNK actief de inwoners en de (agrarische) bedrijven informeren. Het informeren over de maatregelen die worden genomen is noodzakelijk voor draagvlak en voor het voorkómen van schade.
- 5.2. Peilbesluiten worden in overleg met de omgeving (en dus ook met de agrariërs), genomen. Voor het teveel aan water, hanteert het CDA daarbij de volgorde: veiligheid, agrarisch belang, natuurbelang. Het laten onderlopen van natuurgebieden is voor het CDA dus acceptabel wanneer daarmee het

- 371 agrarisch productiegebied en de bebouwde kom gevrijwaard blijven van
372 wateroverlast.
- 373 • 5.3 Waar nodig doet het CDA een beroep op de agrariërs om mee te werken
374 aan oplossingen voor het beperken van wateroverlast, in het buitengebied
375 maar ook in de bebouwde kom. Het CDA gaat bij voorkeur voor
376 waterbergingen die alleen onderlopen als er teveel water is; in andere periodes
377 staan deze waterbergingen droog.
 - 378 • 5.4 Bij een teveel aan water wordt het water dus eerst vastgehouden in de
379 polders in waterbergingen en in waterlopen door - daar waar mogelijk -
380 stuwen tijdelijk te verhogen. Een snelle inzet van noodpompen is geoorloofd
381 wanneer andere maatregelen falen.
 - 382 • 5.5 Met watersysteemstudies en zogenaamde stresstesten in samenspraak met
383 gemeenten moet worden onderzocht welke aanpassingen gedaan moeten
384 worden om ons watersysteem (ook in de bebouwde kom) meer
385 toekomstbestendig te maken. HHNK kan dit niet alleen; samen met
386 gemeenten moet ook nog meer voorlichting worden gegeven over wat de
387 burger zelf kan doen om de gevolgen van wateroverlast te beperken, bijv. meer
388 groen in de tuin i.p.v. tegels of het gebruik van een waterton. Wat het CDA
389 betreft kan aan deze zaken meer geld worden besteed.
 - 390 • 5.6 Vanwege het voorgaande is het CDA vóór de overdracht van het
391 waterbeheer in gemeenten aan HHNK .

6. Watertekort voorkomen

392
393
394 Door de klimaatverandering worden de zomers steeds droger; afgelopen zomer
395 (2018) hebben we dat in Nederland nadrukkelijk gemerkt. In zo'n droge periode,
396 willen we dat de sloten op de gewenste hoogte met water gevuld zijn en blijven.
397 Immers, watertekort is slecht voor de kwaliteit van de waterkeringen (die anders
398 uitdrogen), voor de landbouw (te weinig water voor het beregenen van de gewassen
399 en kans op verzilting, waardoor de gewassen niet goed groeien), voor de natuur en
400 voor de recreatie. Door gebruik te maken van het (vele) water van het IJsselmeer en
401 Markermeer en een slim opgebouwd systeem van sloten, watergangen, gemalen en
402 inlaatsluizen wordt dat geregeld.

403 Maar het is soms moeilijk eerlijke keuzes te maken wie het meeste water krijgt. De
404 beschikbaarheid van water is in protocollen geregeld en er is een verdeling
405 vastgesteld. Het CDA wil extra bekijken of dit alles nog voldoet voor zowel het
406 landelijk als het stedelijk gebied nu het steeds droger wordt in de zomer. Om ons voor
407 te bereiden op een periode van extreme droogte kan er bijvoorbeeld een actieplan
408 voor de polders nodig zijn met een volgorde waarin we polders zullen afsluiten van
409 water.

410 Daarbij is het ook van belang om inzicht in de kwantitatieve en kwalitatieve toestand
411 van de grondwatervoorraad te verkrijgen, bijv. een geïntegreerd monitoringssysteem
412 met alle overheden. Door de droogte ontstaat – zoals gezegd - verzilting, met name in
413 gebieden onder zeeniveau, die vooral van nadelige invloed op de landbouw. Het
414 CDA wil bevorderen dat HHNK nog meer kennis opdoet over 'zoet en zout'.
415 Verder moeten uiteraard de klassieke zoetwaterbronnen, het IJsselmeer en
416 Markermeer worden veiliggesteld met een passend peilbeheer.

417 En tenslotte kan er ook nog meer voorlichting worden gegeven hoe de gevolgen van
418 droogte te beperken.

419
420 Wat het CDA opvalt is dat er aan dit maatschappelijke doel van HHNK relatief weinig
421 geld wordt besteed, namelijk nog geen miljoen euro per jaar!

422
423 *Wat wil het CDA t.a.v. het voorkomen van watertekort in Hollands*
424 *Noorderkwartier?*

425
426 6.1 Het voorkomen van watertekort wordt steeds belangrijker door de drogere
427 zomers. Zoet water wordt kostbaar en minder vanzelfsprekend. We zorgen voor een
428 duurzame en eerlijke verdeling en het CDA hanteert daarbij de volgorde: 1.
429 veiligheidsbelang, 2. agrarisch belang 3. natuurbelang.

430 6.2 Goede voorlichting over hoe de gevolgen van ernstige droogte te beperken is
431 belangrijk. Bij een dreigend tekort aan (oppervlakte)water moet HHNK de inwoners
432 en bedrijven actief en goed informeren over de maatregelen (bijv. over het zuinig
433 omgaan met water) die moeten worden genomen. Dit is noodzakelijk voor een goede
434 acceptatie van de noodzakelijke maatregelen en om inwoners een
435 handelingsperspectief te bieden.

436 6.3 Het CDA wil geld beschikbaar stellen om watertekort in de toekomst te
437 voorkomen. Dit zal op korte termijn moeten worden besteed aan een grondige
438 evaluatie van het proces van het maken van keuzes t.a.v. een eerlijke waterverdeling
439 bij droogte, aan een beter inzicht in de kwantitatieve en kwalitatieve toestand van de
440 grondwatervoorraad en aan meer kennis over 'zoet en zout'.

441 6.4 De zoetwaterbuffers van het IJsselmeer en Markermeer zijn van essentieel belang
442 voor onze drinkwatervoorziening en voor de aanvoer van voldoende zoet water voor
443 allerlei functies. Het CDA wil daarom in die meren een flexibel peilbeheer door
444 Rijkswaterstaat. Bebouwing in deze meren wijst het CDA om die reden af.
445

7. Gezond water

446
447 HHNK draagt zorg voor gezond oppervlaktewater. Daarom monitort HHNK continu
448 de waterkwaliteit en neemt maatregelen om een goede (biologische en chemische)
449 waterkwaliteit te realiseren. Het ambitieniveau wordt bepaald door maatschappelijke
450 wensen en doelstellingen die zijn uitgewerkt voor de KRW (Kader Richtlijn Water).
451 Deze KRW-doelen kan HHNK niet halen zonder intensief samen te werken met
452 andere partijen in ons gebied. HHNK kan simpelweg niet alleen met maatregelen in
453 de eigen waterschapstaken voldoende effect halen in het watersysteem. In ieder geval
454 worden de effecten van de eigen rioolwaterzuiveringsinstallaties op de waterkwaliteit
455 in beeld gebracht.
456

457 Het CDA is ook voor voortzetting van het landbouwportaal Bodem en Water in het
458 kader van het DAW (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer), zodat bij dit loket agrarische
459 ondernemers subsidie kunnen blijven aanvragen voor bijdragen die zij leveren aan
460 een duurzame bodem en het bevorderen van gezond en schoon water.
461

462 In dit licht hangen waterbeheer en natuurbeheer nauw samen. Binnen het
463 werkgebied van HHNK geldt dan ook. De natuur is afhankelijk van water. Dat geldt
464 voor de waterhoogte (paragrafen 4. en 5.), maar vooral voor de waterkwaliteit. Zo
465 wordt de aanleg van meer natuurvriendelijke oevers voortgezet, ten behoeve van een
466 goed ecologisch beheer. Aan de andere kant wordt maximaal gestreden tegen
467 invasieve exoten zoals de Japanse Duizendknoop – “de moeder aller onkruid”
468 vanwege het gevaar voor onze dijken en kades.

469 Het CDA vindt ook dat het behoud van de visstand ecologisch en vanuit het oogpunt
470 van de (sport)visserij noodzakelijk is; dat betekent voor ons, dat er meer en beter
471 rekening dient te worden gehouden met veilige vispassages bij gemalen en andere
472 waterwerken.

473
474 Bijzondere aandacht is er voor het veenweidegebied. Goed waterbeheer is nodig om
475 zo verdroging van het veenweidegebied tegen te gaan (vanuit ecologisch perspectief,
476 maar ook vanwege de CO₂-uitstoot die de verdroging met zich meebrengt). Tegelijk
477 moet het perspectief bieden voor een goede en rendabele bedrijfsvoering voor de
478 (melk-)veehouderij. Voorbeelden zijn de polder Zeevang, de Eilandspolder bij Graft
479 De Rijp, het Oostzijder- en Westzijderderveld en de polder Westzaan in de
480 Zaanstreek en het gebied tussen Amsterdam-Noord en Volendam.

481 In dit kader verdient het project “Amsterdam Wetlands” speciale aandacht. Dit is een
482 project dat een perspectief moet bieden voor Laag Holland in 2050 en waarbij we te
483 maken hebben met aspecten als de identiteit van het landschap, de neergang van de
484 biodiversiteit, de moeizame landbouwkundige condities en de bodemdaling door het
485 verdwijnen van het veenpakket. In een visiedocument in wording, waarbij vele
486 partijen moeten worden betrokken, zal aandacht worden gegeven aan: de beleving
487 van het landschap; kleinschaligere moerasgebieden; natuur als bestemming;
488 toekomstbestendige landbouw die bijdraagt aan het karakter van het gebied;
489 recreatief-toeristische “parknetwerken” voor landschap- en natuurbeleving;
490 landschapspoorten en toeristische hotspots (stad-land) en wonen aan het landschap.
491 Het CDA vindt het belangrijk dat HHNK de komende tijd veel aandacht besteedt aan
492 dit project, aangezien het waterbeheer essentieel onderdeel van deze
493 ontwikkelingsgedachte uitmaakt.

494
495 De polders, (veen)weidegebieden, droogmakerijen binnen het werkgebied van HHNK
496 zijn vaak open en wijds en vormen als het ware een tuin voor onze inwoners. Het
497 open gebied moet interessant zijn voor de recreant om het gebied te ontdekken. Dat
498 kan op verschillende manieren: wandelen, fietsen, varen, schaatsen maar ook tijdens
499 het vissen. Dat betekent dat HHNK op de dijken en de kades toegang verleent aan
500 recreanten. Hier moet een keuze worden gemaakt om de balans te bieden wat de
501 recreatieve inwoner graag wil en wat de mogelijkheden zijn die er geboden kunnen
502 worden, vanuit de aspecten van veiligheid van de dijken, het behoud van de
503 waterkanten en de kwaliteit van het water. Daarbij hebben wij ook oog voor de
504 belangen van de (aanliggende) agrariërs die hun brood verdienen op de landerijen.
505 Het is belangrijk om vaarwegen op diepte te houden, zowel voor snelle aan- en
506 toevoer van water, als voor de recreatievaart. Ook kanovaarders maken graag gebruik
507 van de waterwegen, voldoende opstapplaatsen maken het gebied extra aantrekkelijk.
508 Voor schaatsers is het goed als er weinig riet in de vaarwegen is achtergebleven en
509 bruggen een goede hoogte hebben. Voor de sportvisser zijn visvriendelijke passages
510 bij gemalen van belang, zodat er voldoende gezonde vis zwemt, waar de visser op een
511 verantwoorde manier kan vissen.

512
513 *Wat wil het CDA t.a.v. het zorgen voor gezond water in Hollands Noorderkwartier?*

- 514
- 515 • 7.1 HHNK gaat voort met het continu monitoren van de waterkwaliteit en
516 neemt steeds de nodige maatregelen om een goede waterkwaliteit te
517 realiseren. Er moet daarbij wel rekening worden gehouden met de
518 waterkwaliteit die in een gebied van nature aanwezig is. In ieder geval worden
519 ook de effecten van de eigen rwzi's op de waterkwaliteit in beeld gebracht.

- 520 • 7.2 Het CDA is voor voortzetting van het landbouw(subsidie)portaal Bodem en
521 Water t.b.v. een betere waterkwaliteit.
- 522 • 7.3 We willen goed rekening houden met veilige vispassages bij gemalen en
523 andere waterwerken voor een goede visstand en gerelateerde recreatie door
524 sportvissers.
- 525 • 7.4 Bij het maken van plannen en de uitvoering daarvan hebben wij oog voor
526 de kansen om de recreatiemogelijkheden te versterken. Door het openstellen
527 van eigendommen voor medegebruik, waaronder wandel- en fietsroutes
528 kunnen veel mensen genieten en gebruik maken van de natuur. Daarbij wegen
529 wij als CDA de belangen van de aanliggende agrarische bedrijven goed mee.
- 530 • 7.5 Natuur neemt een belangrijke plaats in bij het maken van keuzes, maar de
531 veiligheid en de voedselproductie mogen daarbij niet in het geding komen.
532 Nauw overleg en samenwerking met natuurorganisaties vindt het CDA wel
533 belangrijk bij de voorbereiding en uitvoering van belangrijke besluiten en
534 maatregelen in gebieden met bijzondere natuurwaarden.
- 535 • 7.6 Het CDA wil samen met gemeenten, de provincie en het Rijk het probleem
536 van de bodemdaling aanpakken door kennis te bundelen en samen naar
537 mogelijke oplossingen te zoeken. Het CDA vindt dat de problematiek van de
538 bodemdaling moet worden gezien als een algemeen maatschappelijk probleem
539 dat gezamenlijk met het Rijk, de provincie en gemeenten moet worden
540 opgelost en bekostigd.
- 541 • 7.7 Om verdroging van het veenweidegebied tegen te gaan vanuit
542 klimaatperspectief, allerlei mogelijkheden voor natuur en recreatie te
543 bevorderen en tegelijk perspectief te bieden voor een goede en rendabele
544 bedrijfsvoering voor de (melk-)veehouderij, verdient het project “Amsterdam
545 Wetlands” onze speciale aandacht.

8. Schoon water

546
547
548 Het gaat bij het effect Schoon water om het afvalwater van huishoudens, bedrijven en
549 instellingen, dat na zuivering in één van de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's)
550 van HHNK weer geloosd wordt op het oppervlaktewater. Daardoor zijn de effecten
551 Gezond water en Schoon water onlosmakelijk met elkaar verbonden.
552 Schoon water kost heel veel belastinggeld (zie pagina 7). Het doel is vooral om de
553 kosten van het verwerken van afvalwater verder te verlagen en de zuiveringsprestatie
554 zo hoog mogelijk te krijgen.

555 Een van de uitdagingen van de komende jaren is het sluiten van kringlopen in de
556 waterketen. Dit betekent dat gezuiverd en schoon water probleemloos kan worden
557 gebruikt door agrarische bedrijven, industrie en voor recreatie, maar vooral ook voor
558 de bereiding van drinkwater. Door samenwerking met andere overheden,
559 onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven worden
560 problemen gezamenlijk opgelost. Vanuit het “Deltaplan Waterkwaliteit en zoet water”
561 worden vanuit de centrale overheid verschillende doelen nagestreefd, waarbij de
562 waterschappen, dus ook HHNK een belangrijke betrokkenheid hebben.

563
564 Ook het (terug)winnen van energie en grondstoffen uit het afvalwater is een grote
565 uitdaging. Zo wordt de rwzi in Zaandam-oost verbouwd tot een energiefabriek. De
566 rwzi Beemster heeft een fijnzeefstelsel waarmee cellulose kan worden

567 teruggewonnen dat kan dienen als bouw materiaal of asfaltdruipremmer en in Den
568 Helder is een installatie voor de terugwinning van Struviet in gebruik genomen.

569
570 Verontreinigingen, zoals medicijnresten, microplastics en resistente bacteriën staan
571 de komende jaren ook hoog op de agenda. De roep neemt toe, dat voorkomen moet
572 worden dat deze stoffen via het afvalwater in het oppervlaktewater terecht komen.
573 Het CDA ondersteunt dat, maar hanteert hierbij wel het uitgangspunt dat het niet
574 mag leiden tot inefficiënte investeringen. Het bewustzijn over de problematiek rond
575 medicijnresten moet worden vergroot en gezamenlijk worden aangepakt dus met de
576 farmaceutische industrie, zorginstellingen, artsen, apothekers en waterbeheerders.
577 HHNK heeft in juni 2018 hiermee een start gemaakt in West-Friesland. Samen met
578 PWN wordt gewerkt aan de bouw van een demofabriek voor het zuiveren van
579 medicijnresten en microplastic met behulp van een landelijke subsidie.

580
581 Maar elke burger kan zijn steentje bijdragen aan een "schonere afvalwaterstroom".
582 Door bijvoorbeeld te wassen met minder wasmiddel of geen olie of bakvet door de
583 gootsteen te gieten. Wat het CDA betreft zijn bewustwordingscampagnes over deze
584 onderwerpen van groot belang.

585
586 Apart aandachtspunt is nog duurzaamheid. Aangezien HHNK met z'n rioolgemalen
587 en rwzi's de op vier na grootste energieverbruiker in Noord-Holland is, is er ook een
588 ambitie neergelegd in het Klimaat- en energieprogramma (KEP) van HHNK om dat
589 terug te dringen. Het doel is om energieneutraal te worden in 2025. Om dit doel te
590 bereiken worden onder andere zonnepanelen geplaatst op de terreinen van de rwzi's.

591
592 *Wat wil het CDA t.a.v. het zorgen voor schoon water in Hollands Noorderkwartier?*

593
594 8.1 Het CDA wil een zo optimaal mogelijke samenwerking tussen HHNK en de in het
595 werkgebied gelegen gemeenten op het gebied van de riolering- en zuiveringstaak.

596 Door samenwerking kan wateroverlast worden beperkt en kosten worden bespaard.
597 8.2 Het CDA wil, in samenwerking met gemeenten, dat het schone regenwater wordt
598 afgekoppeld en niet meer wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuivering. Dit helpt
599 overlast te voorkomen van de steeds vaker voorkomende hevige buien ten gevolge
600 van de klimaatverandering. Maar ook de nadelige gevolgen op het effect "Gezond
601 water" door de overloop van riooloverstorten op het oppervlakte water.

602 8.3 Het CDA wil een bronanpak ontwikkelen om medicijnresten, microplastics en
603 resistente bacteriën uit het oppervlaktewater te houden.

604 8.4 Het CDA wil zoveel mogelijk de (terug) winning van energie en grondstoffen uit
605 het afvalwater en innovaties op dit gebied stimuleren, zoals bijvoorbeeld super
606 kritisch vergassen. Dit is een systeem waarbij slib afkomstig van de rwzi onder hoge
607 druk en temperatuur omgezet wordt in direct te gebruiken gas(sen).

608 8.5. Het CDA wil dat HHNK zoveel mogelijk samenwerkt met andere waterschappen,
609 kennisinstellingen en bedrijven, zodat optimaal gebruik kan worden gemaakt van
610 innovaties in het zuiveringsproces.

611 8.6 Het CDA gaat voor de ambitie dat HHNK in 2025 energieneutraal is.

612 9. *Veilige wegen en vaarwegen*

613
614
615 HHNK heeft als taak het beheer en onderhoud van ca 1500 km wegen en ca 150 km
616 fietspaden. Deze taak is historisch zo ontstaan, bijvoorbeeld vanwege wegen op

617 dijken. Maar het beheren van wegen is geen kerntaak voor een waterschap;
618 gemeenten kunnen die taak beter uitvoeren. Er lopen al lang gesprekken om het
619 wegbeheer aan de gemeenten over te dragen, maar het maken van afspraken over
620 financiën en technische zaken verloopt moeizaam. Soms hebben de gesprekken al wel
621 tot resultaat geleid. Een succesverhaal is de wegenoverdracht van de wegen in het
622 buitengebied aan de gemeente Alkmaar. Zolang HHNK nog wegen beheert, moet dat
623 volgens het CDA wel blijven gebeuren als een goed huisvader. Speciale aandacht is
624 daarbij nodig voor de verkeersveiligheid: op de polderwegen wordt soms helaas hard
625 gereden en wegen op (smalle) dijken worden hier en daar intensief gebruikt als
626 sluiproute. Ook rijdt er vaak zwaar (agrarisch) verkeer en moet er aandacht zijn voor
627 de kwetsbaarheid van het dijklichaam en de onderhoudsconditie van de op de dijk
628 gelegen weg.

629
630 Het beheer van vaarwegen is ook geen kerntaak van een waterschap. Maar met de
631 provincie heeft de HHNK een overeenkomst over het vaarwegbeheer in het
632 werkgebied, die binnenkort wordt geëvalueerd. Waar mogelijk wordt het
633 vaarwegbeheer gecombineerd met de eigen activiteiten van HHNK in het
634 watersysteem, zoals milieubaggeren. Daarnaast vindt het CDA dat HHNK een open
635 houding moet hebben ten aanzien van initiatieven rond (water)recreatie in het
636 werkgebied, waarbij elke keer wordt onderzocht of HHNK kan bijdragen aan
637 meerwaarde van de omgeving. De vaarwegen zijn ook van belang voor de
638 recreatievaart. Bijvoorbeeld kanovaarders maken graag gebruik van de waterwegen.
639 Voldoende opstapplaatsen maken het gebied extra aantrekkelijk. Voor schaatsers is
640 het goed als er weinig riet in de vaarwegen is achtergebleven en bruggen een goede
641 hoogte hebben.

642
643 *Wat wil het CDA t.a.v. het verzorgen van veilige wegen en vaarwegen in Hollands*
644 *Noorderkwartier?*

645
646 9.1 Het CDA wil dat de wegen van HHNK uiterlijk op 1 januari 2025 zijn
647 overgedragen aan de gemeenten. Per gemeente of samenwerkingsverband van
648 gemeenten kunnen afspraken daarover worden gemaakt.

649 9.2 De gevolgen van de wegenoverdracht voor de wegenheffing proberen we voor
650 onze belastingplichtigen zoveel mogelijk te beperken.

651 9.3 Zolang de wegen nog van HHNK zijn, worden ze door HHNK als een goed
652 huisvader beheerd, met speciale aandacht voor de verkeersveiligheid en de
653 onderhoudsconditie.

654 9.4 Bij de evaluatie van de overeenkomst voor het vaarwegbeheer met de provincie
655 Noord-Holland wordt nadrukkelijk gezien of hun financiële vergoeding daarvoor aan
656 HHNK wel groot genoeg is.

657 9.5 Bij het vaarwegbeheer wordt door ons ook het belang van recreatie (zeilen,
658 motorbootvaren, kanovaren, schaatsen, vissen, enz.) goed meegewogen.

659 9.6 HHNK dient, zeker nu de kansen op ijs door de klimaatsverandering afnemen,
660 goed op het schaatsseizoen voorbereid te zijn.

661 **10. Crisisbeheersing**

662
663 Al het (beheers)werk van HHNK is erop gericht om een crisis te voorkomen. HHNK
664 moet wel voorbereid zijn voor als het toch een keer misgaat en 24/7 beschikbaar zijn
665 om op te treden bij een (dreigende) crisis. Het is daarom van groot belang dat HHNK

666 een goede crisisbeheersorganisatie heeft. De inzet daarvan zal verschillen per
667 gebeurtenis/calamiteit.

668
669 De watergerelateerde risico's kennen twee hoofdstromingen. In de eerste plaats
670 **Waterveiligheid**, hieronder vallen overstromingen als gevolg van een duin- of
671 dijkdoorbraak vanuit de Noordzee of Waddenzee dan wel het IJssel- of Markermeer
672 en tot slot overstroming vanuit Noordzeekanaal. In de tweede plaats de **Overige**
673 **water gerelateerde risico's** zoals wateroverlast, droogte, overstromingen vanuit
674 het boezemstelsel, lozing van vervuild water en milieu incidenten. Laatst genoemde
675 risico's zijn wel schadelijke, maar meestal niet levensbedreigend.

676
677 Ook andere risico's zoals een epidemie op wereldwijde schaal, terrorisme, de uitval
678 van nutsvoorzorgingen en/of ICT (hackaanval) en extreem weer, kunnen de normale
679 bedrijfsvoering van de beheersorganisatie van HHNK aantasten of zelfs helemaal stil
680 leggen en daardoor watergerelateerd risico's tot gevolg hebben. Denk aan de winter
681 van 2017/2018 toen veel regen, harde wind en een hoge waterstand in het IJsselmeer
682 en Markermeer, de afvoer van water moeilijk maakte Terwijl in de zomer van 2018,
683 met zijn lange periode van droogte, de droogtegevoelige waterkeringen "extra"
684 geïnspecteerd moesten worden en waar nodig beheersmaatregelen zijn getroffen om
685 een dijkverschuiving zoals destijds in 2003 in Wilnis te voorkomen. Door dezelfde
686 hitte en droogte van deze zomer kwam ook het waterverdeelvraagstuk om de hoek
687 kijken door een dreigend watertekort in het IJsselmeer. Crisisbeheersing is te allen
688 tijde een heel belangrijk organisatieonderdeel.

689
690 *Wat wil het CDA t.a.v. de crisisbeheersing in Hollands Noorderkwartier?*

691
692 10.1. HHNK moet een deskundige, snelle en zichtbare crisisbeheerorganisatie hebben
693 die samenwerkt met de veiligheidsregio's. Maar ook informatie levert aan
694 nutsbedrijven en bij de planontwikkeling van derden, zodat zij zelf maatregelen
695 kunnen treffen om een crisis en de gevolgen ervan te voorkomen.

696 10.2. Uit de recente oefeningen moet lering worden getrokken, zodat bijvoorbeeld de
697 informatievoorziening sneller en eenduidiger wordt.

698 10.3. Gebruik moet worden gemaakt van technologische ontwikkelingen waardoor
699 preventief maatregelen genomen kunnen worden ter voorkoming van een crises.
700 Hackers mogen nooit kunnen toeslaan bij HHNK.

701 10.4. Voorkomen is beter dan genezen. Niet alleen de veiligheidsregio's moeten
702 partner van HHNK zijn, ook de nutsbedrijven. Adviseer bij de planontwikkeling van
703 derden, zodat ook die zelf maatregelen kunnen treffen om een crisis en de gevolgen
704 ervan te voorkomen.

705 10.5 Verbeter de zelfredzaamheid en het risicobesef van burgers door hierover gericht
706 en bij herhaling te communiceren.

707 10.6. Tot slot, de huisvesting en voorzieningen van crisisbeheersorganisatie moeten
708 up to date zijn.

709

710 **11. Bestuur en organisatie**

711
712 **Het CDA staat voor een bestuursstijl van HHNK die open en naar**
713 **buitengericht is.**

714 In de afgelopen bestuursperiode is door HHNK het Waterprogramma 2016-2021
715 vastgesteld. Dit programma is vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet,

716 in samenspraak met partners van HHNK, zoals de provincie Noord-Holland, LTO,
717 natuurorganisaties, PWN, Rijkswaterstaat, kennisinstituten en ook gemeenten tot
718 stand gekomen. Het CDA onderschrijft dat de wijze waarop dit programma tot stand
719 is gekomen voor de organisatie een fundamentele cultuurverandering met zich heeft
720 meegebracht. Van een organisatie met eigengereide en technocratische trekjes
721 moe(s)t men zich ontwikkelen tot een overheidsorganisatie die:

- 722 - Maatschappelijk verantwoord werkt en derhalve een Maatschappelijk
723 Verantwoorde Overheid is. Vervolgens ook duurzaam en spaarzaam, maar wel
724 effectief.
- 725 - Gebiedsgericht, dus met oog voor lokale verschillen, specifieke wensen en
726 uiteenlopende belangen.
- 727 - Niet meer uitgaande van de norm maar van het effect, dus wat waar en
728 wanneer in een gebied bereikt moet zijn.

729 Onder verantwoordelijkheid van de CDA portefeuillehouder is daarnaast de “Visie Op
730 Dienstverlening HHNK” vastgesteld, waarin ook wordt gesteld dat bij het denken en
731 doen van de gehele organisatie de omgeving centraal moet worden gesteld. Ook de
732 Rekenkamercommissie van HHNK heeft in haar rapport over de wijze waarop HHNK
733 communiceert met zijn omgeving heldere aanbevelingen gedaan. Waaronder de
734 aanbeveling: maak meer werk van Burgerparticipatie. Een oproep die het CDA van
735 harte ondersteunt.

736
737 Het CDA is ook de partij van de samenleving. Een overheid naast u, niet tegen over u!
738 Daarom wil het CDA dat HHNK al vooruitlopend op de invoering van de
739 ”Omgevingswet” in 2021 al zoveel mogelijk gaat werken vanuit het principe ja, mits ...
740 in plaats van nee, tenzij

741
742 Het CDA vindt innovatie één van de speerpunten voor de komende jaren. Het bieden
743 van veiligheid, gezond en schoon water kan niet zonder nieuwe ideeën, over de
744 manier van werken en welk materiaal daarvoor wordt gebruikt.

745 Het CDA vindt het van groot belang, dat HHNK innovatie binnen de organisatie
746 stimuleert, in alle haarvaten van de organisatie. Medewerkers moeten worden
747 gestimuleerd om na te denken over of hun werk anders, beter en slimmer kan worden
748 gedaan.

749
750 Het CDA onderkent het steeds groter wordende belang van ICT voor het goed
751 functioneren van onze samenleving. Wij constateren ook dat HHNK steeds meer in
752 de richting gaat van een ICT gedreven organisatie. Dat zorgt voor een snellere en
753 gemakkelijker dienstverlening voor inwoners en bedrijven. Maar het CDA wil wél dat
754 de mogelijkheid blijft bestaan dat belastingaanslagen per post worden verstuurd en
755 dat correspondentie met HHNK per post mogelijk blijft. Om iedereen te kunnen
756 bereiken.

757 Daar waar de controle over sluizen, gemalen en rwzi's op afstand geschiedt, moet wat
758 het CDA betreft permanent gecontroleerd worden of de beveiliging deugt. De digitale
759 veiligheid van de gegevens van inwoners, bedrijven en instellingen ook optimaal
760 geborgd zijn.

761
762 **Het CDA staat voor een goed werkgeversklimaat.**

763 Voor het CDA betekent dat in de eerste plaats dat werknemers goed zijn gehuisvest
764 en op een veilige manier hun taken kunnen uitvoeren. Leidinggevenden moeten
765 openstaan voor ideeën van medewerkers over de verdere cultuurveranderingen
766 binnen de organisatie. Binnen de organisatie hoort een open bestuursstijl het
767 uitgangspunt te zijn. Aandacht voor ontwikkeling, training en opleiding van

768 medewerkers is en blijft noodzakelijk. Door de groeiende economie wordt de
769 arbeidsmarkt krappere. Hierop dient HHNK volgens het CDA in te springen door veel
770 stageplekken open te stellen.

771

772 **Het CDA staat voor betaalbaarheid van de waterschapstaken.**

773 Het CDA wil dat er doelmatig en verantwoord met uw geld wordt omgegaan.
774 Dat betekent dat we transparant willen zijn: wat geeft HHNK waaraan uit? Dat moet
775 voor iedereen zichtbaar zijn. Rekeningen mogen niet worden doorgeschoven naar
776 toekomstige generaties. Waterschappen zijn in principe kapitaalintensieve
777 organisaties, denk aan het bouwen van dijken, sluizen, gemalen het
778 rioolwaterzuiveringsinstallaties. Bij de financiering van langetermijninvesteringen
779 moet worden voorkomen dat rentegevoeligheid te groot wordt, waardoor financiële
780 tegenvallers kunnen ontstaan, op het moment dat er sprake is van een fors stijgende
781 rente. Als de inkomsten niet toereikend zijn om alle plannen te betalen zullen
782 ambities moeten worden bijgesteld, getemporiseerd of soberder uitgevoerd.

783

784 De Commissie Aanpassing Belastingstelsel van de Unie van Waterschappen heeft
785 haar (concept)rapport 'Waterschapsbelastingen: klaar voor de toekomst'
786 gepresenteerd. De kern van dit voorstel is dat het hart van het huidige belastingstelsel
787 met de watersysteemheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing wordt
788 behouden. Het CDA staat achter de intentie om de belastingbeginselen dat de
789 gebruiker(s) en diegene(n) die de kosten veroorzaken hiervoor ook betalen, beter toe
790 te passen. Ook moet de aanpassing leiden tot een betere ondersteuning om
791 uitdagingen als klimaatverandering, energietransitie en circulaire economie verder te
792 brengen. Het CDA constateert ook dat er in de voorstellen een spanning zit op
793 profijtbeginsel versus het solidariteitsbeginsel. in relatie tot de aard van een gebied
794 en de rol van het waterschap.

795

796 **Duurzaamheid en HHNK**

797 Elders is ook al aandacht besteed aan duurzaamheid. Het CDA vindt dat HHNK op de
798 kortst mogelijke termijn energieneutraal moet worden, om zo een bijdrage te leveren
799 aan het vermijden van de uitstoot van broeikasgas, de belangrijkste veroorzakers van
800 klimaatverandering. HHNK heeft ook een voorbeeldfunctie, omdat zeespiegelstijging
801 en heftiger buien door klimaatverandering zijn werkterrein direct raken.

802 Grondstoffen raken ook uitgeput. We moeten daarom zoveel mogelijk inzetten op het
803 terugwinnen van grondstoffen die nu verloren gaan. Het CDA vindt daarom dat
804 HHNK zijn inspanningen aan de totstandkoming van een circulaire economie moet
805 maximaliseren; zie bijvoorbeeld onze doelen bij het effect 'Schoon water' rond de
806 rwzi's.

807

808 **Het Watererfgoed van HHNK**

809 In de afgelopen bestuursperiode is onder verantwoordelijkheid van de CDA
810 portefeuillehouder een visie op het Watererfgoed van HHNK vastgesteld. Het betreft
811 hier historische belangwekkende eigendommen van HHNK, zoals archieven, een
812 kunstcollectie, poldermolens (stoom)gemalen. In deze visie worden drie leidende
813 principes benoemd om op goede wijze om te gaan met het watererfgoed van HHNK.

- 814 1. **Het watererfgoed is onze zorg;** wat onder andere betekent dat bij
815 herbesteding en/of overdracht van het erfgoed wordt gekozen voor een
816 wederpartij die de erfgoedwaarden van HHNK deelt.
- 817 2. **Watererfgoed is van en voor iedereen;** wat onder andere met zich
818 meebrengt dat HHNK het watererfgoed toegankelijk maakt en houdt voor alle
819 bewoners, zowel digitaal als op locatie en dat het watererfgoed actief onder de

820 aandacht wordt gebracht via gastlessen, evenementen, recreatieve routes en
821 social media.
822 3. **Het operationele waterstaatkundig gebruik van het erfgoed gaat**
823 **altijd voor**; wat onder andere betekent dat instandhouden, aanpassen of
824 transformeren, in deze volgorde het uitgangspunt is. Voorwaarde blijft dat het
825 behouden van cultuurhistorische waarden niet ten koste gaat van de kerntaken
826 van HHNK.

827 828 **HHNK en internationale samenwerking**

829 Het CDA heeft zich in de afgelopen bestuursperiode sterk gemaakt voor verhoging
830 van de inzet van medewerkers van HHNK bij projecten van de Dutch Water
831 Authorities (DWA). Dit is een samenwerking tussen de waterschappen en de Unie
832 van Waterschappen met als doel Nederlandse expertise in regionaal
833 watermanagement ter beschikking te stellen aan buitenlandse overheden. Op deze
834 wijze toont HHNK haar mondiale overschrijdende maatschappelijke betrokkenheid.
835 Het aantal bijgedragen uren is inmiddels verdubbeld. De gedetacheerde
836 personeelsleden zijn zeer enthousiast en dragen dat ook uit binnen de organisatie Het
837 maakt HHNK ook tot een aantrekkelijke werkgever, zeker voor jonge mensen.

838
839 *Wat wil het CDA t.a.v. bestuur en organisatie van Hollands Noorderkwartier*

840
841 11.1 Het CDA zal zich blijven inzetten voor een open en naar buitengericht handelen
842 van de medewerkers en de (dagelijks)bestuurders van HHNK. Ook een adequate
843 rolverdeling tussen het Dagelijks en Algemeen Bestuur blijft voor het CDA een
844 speerpunt.

845 11.2 Het CDA zal als burgers zelf taken willen en kunnen oppakken bevorderen dat
846 deze initiatieven worden gefaciliteerd en gestimuleerd.

847 11.3 Het CDA wil dat de contacten met onderwijsinstelling intensiever worden. Er
848 moeten aantrekkelijke stageplekken bij HHNK zijn, waardoor afgestudeerden met de
849 ervaring van hun stageplek, sneller kiezen voor een baan of traineeship bij HHNK.
850 Deze actieve houding dient HHNK te hebben naar het gehele onderwijsaanbod van
851 Universiteit tot ROC.

852 11.4 Bij investeringen durft HHNK nieuwe waarden te ontwikkelen, bijvoorbeeld door
853 een rioolwaterzuiveringstaak te zien als bron voor grondstoffen en energie (circulaire
854 economie). Wij schuwen discussies over een verdienmodel voor waterschappen zoals
855 HHNK niet. Daar waar dit door wet- en regelgevingen beperkt wordt, zoekt het CDA
856 de landelijke overheid op om dit te veranderen.

857 11.5 Om voldoende investeringen te kunnen blijven doen, moet er constant gestreefd
858 worden naar hogere efficiëntie en kostenbesparing. Het CDA vindt dat er zuinig met
859 middelen moet worden omgegaan (ook als die middelen van andere overheden
860 komen).

861 11.6 Lastenverzwaring en tariefstijging moet zoveel mogelijk beperkt worden, al is een
862 discussie hierover nooit te voeren zonder de vraag te stellen welke kerntaken het
863 waterschap moet uitvoeren en hoe dit te doen.

864 11.7 Solidariteit tussen de verschillende belastingcategorieën, staat bij het CDA hoog
865 in het vaandel, maar ook het principe dat de kostenveroorzaker zelf betaalt.

866 11.8 Het huidige kwijtscheldingbeleid bij HHNK blijft gehandhaafd, waarbij wel dient
867 te worden bekeken of dit blijft aansluiten bij de samenleving en de andere overheden.

868 11.9 Vanuit de gedachte 'meer samenleving, minder overheid' legt het CDA nog meer
869 nadruk op efficiëntie in de organisatie, of te wel loslaten wanneer het mogelijk is.

870 Aansluiting met wat er in de samenleving leeft staat wat het CDA betreft hierbij
871 centraal.

872 11.10 Door de koppeling met andere projecten in de openbare ruimte, het
873 zogenaamde ‘werk met werk maken’, zorgt HHNK voor kostenreductie en toename
874 van de kwaliteit van de leefomgeving.

875 10. 11 We voeren het Klimaat- en energieprogramma van HHNK volledig uit en
876 maken een grote stap in de verduurzaming van HHNK.

877 11. 12 Het CDA zal erop toezien dat deze drieslag Kiezen, Koesteren en Delen, in de
878 uitwerking van de verdere plannen terugkomt. Een functieverandering van een
879 gemaal dat niet meer wordt gebruikt naar een bed and breakfast, waarbij de
880 uitstraling in het landschap hetzelfde blijft is wat ons betreft goed mogelijk.

881 11.13 Het CDA blijft zich sterk maken voor substantiële deelname door HHNK aan
882 internationale projecten via de Dutch Water Authorities.

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894 Afkortingenlijst

895

896 HHNK Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

897 DAW Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

898 DWA Dutch Water Authorities

899 ICT Informatie- en communicatietechnologie

900 LTO Land- en tuinbouw organisatie

901 KWR Kaderrichtlijn Water

902 PWN Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland

903 ROC Regionaal opleidingscentrum

904 Rwni rioolwaterzuiveringsinstallatie

905

906

907

908 Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is een nationaal plan van gemeenten, provincies,

909 waterschappen en het Rijk. Het uiteindelijke doel van de deltabeslissing is dat

910 Nederland in 2050 water-robust en klimaatbestendig is ingericht.

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934